

Stručné body pro

vedení rozhovoru při podezření ze sexuálního zneužívání

Nejde o jediný možný postup, pouze o shrnutí podnětů z různých materiálů a z informací od členů spolku Někdo Ti uvěří.

A. STRUKTURA PRVNÍHO KONTAKTU

1. **Povzbudit** toho, kdo nás kontaktuje, že je dobře, když o tom chce mluvit. Ocenit odvalu.
2. Zeptat se, zda chce o věci mluvit hned / zavolat si v určitý čas / napsat si / sejít se / kde se chce sejít (navrhnout možnosti). Zjistit, zda chce nechat na sebe spojení, nebo zda má jít o anonymní kontakt.
3. Zeptat se, zda chce mluvit **se ženou / s mužem** a zda chce, aby se setkání účastnil někdo další (např. jeho důvěrník).

B. STRUKTURA ROZHOVORU

4. Přistupovat k tomu, kdo se svěřuje, s důvěrou – neprojevat žádné pochyby o tom, zda mluví pravdu, **ujistit ho, že mu věřím**.
5. Požádat, jestli si mohu dělat **poznámky**, abych nic nezapomněl/a (podoba záznamu viz níže bod C). Pokud cítím, že by to nebylo vhodné, zapsat si vše co nejdříve po rozhovoru.
6. **Neslibovat**, že nebudu informace s nikým sdílet.
7. Naslouchat, **zůstat v klidu a ničemu se nedívat**. Účast projevit věcně, bránit se vyjádření vlastních emocí.
8. **Neodsuzovat pachatele** (oběť k němu může mít ambivalentní vztah), ale (pomoci) pojmenovat pachatelovo nevhodné jednání. **Respektovat pojmy** a slova, se kterými svěřující se osoba operuje (nepoužívat hned silná slova jako *pachatel, agresor, oběť, zneužití*, ale spíše konstatovat, že *není normální, přijatelné, není v pořádku, aby se to a to dělo*).
9. Nechat toho, kdo se svěřil, mluvit vlastními slovy. Pokud je to třeba, **klást jen otevřené otázky** (*Co se stalo pak? ... ještě něco dál?*). **Neklást navádějící otázky** (*Udělal ti to a to?*). **Nevyslýchat**. Neptat se na intimní detaily, pokud je nutně nepotřebuji znát nebo pokud předpokládám, že se na ně bude muset ptát někdo další (např. policie nebo pastýřská rada).
10. **Dospělého člověka** se zeptat, **co od nás** bezprostředně očekává. (Např. může chtít o tom zatím jen mluvit / iniciovat kázeňský postih v rámci církve / zabránit pachateli v tom, aby

ublížoval jiným / získat pomoc s oznámením na policii / získat kontakty...). Nechat ho jeho očekávání zformulovat a nechat ho rozhodnout.

11. **Nezletilému sdělit**, co budeme dál dělat.
12. **Důsledně informovat** o tom, co se bude dít, pokud už o tom máme představu (např. vysvětlit, co je pastýřská rada, jak funguje, co lze asi očekávat v rámci řízení); zeptat se, zda by chtěl/a znát ještě nějaké další informace ohledně toho, co bude následovat (nenechat ji/ho v informačním vakuu – i zdánlivě zřejmé věci mohou být pro svěřujícího se člověka neznámé).
13. **Nenutit k odpuštění**. Téma odpuštění z vlastní iniciativy neotevírat, pokud není zřejmé, že o něm druhý chce mluvit.
14. **Sdělit, co dělat můžeme a co ne** (například nemůžeme poskytnout sami terapii...).
15. Pokud si **nevíme rady** s řešením situace (požadavkem ze strany kontaktujícího), lze říci, že se mu ozveme do...

C. PODOBA ZÁZNAMU (z materiálu Church of England)

1. Pokud je to vhodné, udělat si v danou chvíli **velmi stručné poznámky** a co nejdříve po rozhovoru je podrobně zapsat.
2. Zaznamenat si **datum, čas, místo a skutečná slova**, která zazněla.
3. **Zaznamenat fakta** a pozorovatelné věci, nikoli své interpretace nebo domněnky.
4. **Nespekulovat** a nedělat ukvapené závěry.

D. MOŽNOSTI DALŠÍHO POSTUPU

1. **Poradit se. Nezůstat na to sám.** Řešit to s nějakým odborníkem (alespoň další farář/ka, ideálně v rámci supervize či terapie či někdo ze spolupracující organizace – viz kontakty níže).
2. **Ohlašovací povinnost** u většiny sexuálních deliktů nemáme, **ale máme ji například u týrání svěřené osoby** (ať už jde o dítě, seniora nebo osobu se zdravotním postižením); ohlašovací povinnost nemají duchovní, kteří se o činu dozvěděli v rozhovoru, jehož charakter odpovídá zpovědi. Každý (i farář) však musí překazit probíhající nebo hrozící znásilnění, pohlavní zneužití a týrání svěřené osoby. Zpravidla je nejúčinnějším způsobem překažení trestného činu podání trestního oznámení. Jestliže se věc již neděje, je možno s podáním trestního oznámení počkat, nejlépe na dobu, až bude dotyčná osoba připravena vypovídat na policii (aby v případě kontaktu ze strany policie vše nepopřela). Trestní oznámení má smysl podávat i v případě, že se domníváme, že trestní stíhání nebude možné zahájit z důvodu promlčení.
3. **Pokud je věc na trestní oznámení, je nejlepší kontaktovat specializovaného advokáta**, který pak komunikuje s policií a celým procesem člověka provede. Náklady zvláště zranitelných obětí (dětí, seniorů, osoby se zdravotním postižením, oběti znásilnění, domácího násilí a většina obětí sexuálních deliktů) na právní služby by měl hradit stát. Kontakty lze získat na otc.justice.cz/verejne/seznam.jsf, kde jsou kromě advokátů uvedeny i kontakty na subjekty poskytující sociální služby obětem; vhodnou organizaci poskytující komplexní služby obětem je možné najít také v [Registru poskytovatelů sociálních služeb](#).

4. **Trestní oznámení** se doporučuje podat **na krajském ředitelství Policie ČR**, resp. na **kriminální policii** (většinou vědí o problematice více než místní oddělení).
5. Možné je kontaktovat také **ústředí ČCE**, v prvním kontaktu nejlépe **synodního seniora** (než budou zpracovány vnitrocírkevní postupy), zvážit **podání k pastýřské radě**.
e-cirkev.cz/kontakty/prevence-zneužívání-a-pomoc-obetem/

KONTAKTY na organizace, které znají více problematiku církve

- Spolek **Někdo Ti uvěří**, který nabízí prostor ke sdílení a pomáhá lidem zasaženým zneužíváním s dalším efektivním řešením jejich situace. | nekdotiuveri.cz | napiste@nekdotiuveri.cz
- Zkušenosti s náhlými a závažnými událostmi má **Psychosociální intervenční tým ČR**, ve kterém působí řada lidí znalých prostředí Evangelické církve. | pitcr.cz
- O duchovních tématech i krizi důvěry a víry lze otevřeně mluvit také v rámci projektu **V duchu**. | vduchu.cz/promluvme-si/

KONTAKTY na organizace bez spojení s církví

- **ProFem** | centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí | profem.cz
- **Persefona** | řeší problematiku sexuálního násilí | persefona.cz
- **ROSA** | problematika domácího násilí a násilí na ženách | rosacentrum.cz
- **Linka bezpečí** | pro děti, mládež a studující | linkabezpeci.cz
- **Dětské krizové centrum** | pro děti a dospívající | ditekrize.cz
- **Bílý kruh bezpečí** | pomoc obětem kriminality | bkb.cz | bezplatná linka nonstop 116 006
- **Intervenční centra v ČR** | web domaci-nasili.cz sdružuje subjekty poskytující sociální službu určenou osobám ohroženým domácím násilím.
- Přes iregistr.mpsv.cz najít ve svém regionu sociální službu, kde se mohou poradit (intervenční centra, telefonická krizová pomoc, krizová pomoc); viz [tento článek](#).

Organizace jako např. školy EA či střediska Diakonie mohou mít stanoveny své postupy řešení takových situací, kterých se zaměstnanci musí držet, pokud se jedná o událost, která se stala v rámci organizace. Každopádně je obvykle třeba situaci konzultovat s vedením, zvláště jedná-li se o nezletilé či zranitelné osoby. To je vhodné předem v rozhovoru sdělit tomu, kdo se svěřuje.

Sestavila Jana Šarounová (s pomocí členů a spolupracovníků spolku Někdo Ti uvěří).